

planinski

V E S T N I K

REVIJA ZA LJUBITELJE GORA ŽE OD LETA 1895 >>>

PRILOGA PV 2012/4

Majhno je lepo
**Dolina
Belega
potoka**

Andrej Mašera

3,00 €

9 770350 434015

Kazalo

Slikovita dolina pod strmimi stenami	1
Ture nad Belim potokom	4
Alpinizem v Belem potoku	5
Seznam nekaterih klasičnih smeri nad Belim potokom	6
Izhodišče	7
Planinske postojanke	10
Vodniki	11
Zemljevidi	11
Opisi	16
1 Po dolini Belega potoka	16
2 Pot saškega kralja/Sentiero del Re di Sassonia	18
3 Visoka polica/Cima delle Cengie, 2002 m	20
4 Lepa glava/Vetta Bella, 2049 m	22
5 Rogljíč/Pan di Zuccherò, 1984 m	24
6 Mala Lojtrica/Cima Piccola della Scala, 2099 m	26
7 Krniška špica/Cima del Vallone, 2368 m	28
8 Pot stoletnice/Sentiero del Centenario	30
9 Visoka Bela špica/Cima Alta di Riobianco, 2257 m	32

Besedilo: Andrej Mašera

Zemljevid: Andrej Stritar

PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE

planinski VESTNIK

Priloga revije Planinski vestnik, izhaja občasno

ISSN 0350-4344

Izdaja Planinska zveza Slovenije, Dvorakova 9, p. p. 214, 1001 Ljubljana

www.planinskivestnik.com

pv@pzs.si

Odgovorni urednik: Vladimir Habjan

Fotografija na naslovnici: *Bivaka Gorizia pod Visoko Belo špico v zatrepu
doline Belega potoka* FOTO: GORAŽD GORIŠEK

Fotografija na zadnji strani: *Slapiči Belega potoka šumljajo ...* FOTO: GORAŽD GORIŠEK

Slikovita dolina pod strmimi stenami

Dolina Belega potoka/Val di Riobianco, ki se od jugovzhoda zajeda v gorsko skupino Viša/Jôf Fuart, 2666 m, je ena najslikovitejših dolin v Zahodnih Julijskih Alpah. Obdajajo jo številni vrhovi z navpičnimi stenami dolomitskega značaja in je zato zelo priljubljena med plezalci. Začetek doline je kakih 5 do 6 kilometrov jugozahodno od Rablja/Cave del Predil, tam, kjer se živahni Beli potok izlije v široko prodišče Jezernice/Rio del Lago. Dolina se najprej dvigne naravnost proti severu, na višini 1500 metrov pa se skoraj pod pravim kotom obrne proti zahodu in se konča na ozki Krniški škrbini/Forcella del Vallone, 2180 m. Dolina je precej strma, saj se na sorazmerno kratki razdalji dvigne za 1200 metrov.

Gore, ki jo obdajajo, so strme ostrice z navpičnimi stenami in ozkimi, prepadnimi grebeni. Najvišji vrh nad dolino je Krniška špica/Cima del Vallone, 2368 m, ki se dviga severno nad Krniško škrbino. Proti vzhodu ji sledi težko pristopna Velika Lojtrica/Cima Grane della Scala, 2242 m, nato pa priostrena Mala Lojtrica/Cima Piccola della Scala, 2099 m. Naslednji v vrsti je vitek skalnati stožec Rogljič/Pan di Zuccherò, 1984 m, ki ga od sosednje Lepe glave/Vetta Bella, 2049 m, loči globoka in ozka Škrbina Belega potoka/Forca di Riobianco, 1860 m. Vzhodna soseda Lepe glave je Visoka polica/Cima delle Cengie, 2002 m, za katero se greben razcepi v dva kraka: severni se nadaljuje na Jôf del Lago, 1761 m, južni pa se razširi v zaraščene in težko prehodne Vette Scabre, 1900 m, 1860 m, 1787 m, ki v grozljivo strmih temačnih grapah prepadajo proti Rabeljskemu jezeru. Vsi ti vrhovi, razen Lepe glave, so težko pristopni in brez nadelanih poti.

Južno stran doline popolnoma obvladuje fantastičen stolp Visoka Bela špica/Cima Alta di Riobianco, 2257 m, s svojimi ošiljenimi trabanti. Goro lahko štejemo med najlepše oblikovane vrhove v Julijcih; na njeno teme se povzpemo le z zahtevnim plezanjem.

V dolini Belega potoka ni oskrbovanih planinskih koč. V osrednjem delu stoji koča Guido Brunner, 1432 m, preurejena koča saškega kralja Friderika Avgusta III., ki je sicer na pogled slikovita, vendar skromno opremljena in neudobna za prenočevanje. V zgornji krnici doline stojita dva sodobna bivaka Gorizia, 1950 m. Vse omenjene postojanke so stalno odprte; uporabljajo jih skoraj izključno alpinisti, ki najdejo v okoliških stenah številne lepe smeri, večinoma s prvovrstno čvrsto skalo. Najbližja oskrbovana postojanka je koča Guido Corsi, 1874 m, ki se nahaja pod južnimi vznožji skupine Viša. Od nje je do Krniške škrbine, vrha doline Belega potoka, slabo uro hoje.

Divja podoba skupine Visoke Bele
špice z Jerebice FOTO: VID POGACNIK

Ture nad Belim potokom

Resnici na ljubo je treba takoj povedati, da je lahkih tur nad dolino Belega potoka malo. Seveda to ne pomeni, da je za gornike – nealpiniste – to področje »zaprto«, nasprotno – ta vodniček je nastal, da jih spodbudi k obisku te prelepe doline in gora nad njo. Markirana pot, ki pelje skozi dolino, je primerna za vsakega gornika z nekaj kondicije; njen prvi del, od izhodišča v Jezerski dolini do kočice Brunner, je priporočljiv tudi nedeljskim izletnikom. Čar Belega potoka bodo tudi na tem kratkem vzponu občutili v polni meri. Naprej je pot po dolini do bivakov Gorizia in Krniške škrbine bolj strma, vendar nikjer tehnično zahtevna. Od kočice Brunner se lahko napotimo po markirani in zavarovani stezi saškega kralja, ki preči pobočja pod Visoko Belo špico; to je že zahtevnejše dejanje, vendar ob dobrih varovalnih napravah nikjer pretirano zahtevno. Prav tako je vzpon na Lepo glavo priporočljiv za gornike z osnovnimi izkušnjami, čeprav je strm, pot pa ponekod nekoliko robata. Nad zgornjim delom doline se po grebenih Malih Belih špic vije izredno zanimiva ferata Pot stoletnice/Sentiero del Centenario, ki je odlično zavarovana in sodi med lažje poti te vrste.

Vse ostale ture v vodničku zahtevajo lažje plezanje do II. težavnostne stopnje, zato so primerne za zelo izurjene gornike. Manj izurjeni naj se teh vzponov lotijo le v spremstvu gorskega vodnika. Tako bodo lahko tudi oni sproščeno in varno uživali v plezanju po strmih grapah, ostrih robih, izpostavljenih policah in grebenih do vitkih vrhov, kjer se bodo počutili prav kraljevsko.

Edino zahtevnejše mesto pri vzponu na Lepo glavo FOTO: GORAZD GORIŠEK

Zgornji del žleba, po katerem splezamo na Visoko Belo špico. FOTO: VLADIMIR HABJAN

Alpinizem v Belem potoku

Dolina Belega potoka je zelo priljubljena med alpinisti, saj so v stenah nad njo vsi pogoji za prijetno plezanje smeri srednje težavnosti. Poleg večino- ma čvrste, dolomitske skale so južne stene, ki tvorijo severni zid doline, kmalu brez snega, včasih je možno plezanje v kopni skali tudi skozi celo leto. Zanimivo, da se je med slovenskimi alpinisti za Beli potok udomačilo ime Bele vode.

Alpinistična dejavnost se je nad Belim potokom začela med prvo svetovno vojno. Dolino so obvladovale enote avstro-ogrske monarhije, kakih posebno hudih bojev pa tam ni bilo. Skupina zagnanih avstrijskih oficirjev-alpincev je v prostem času sproščeno plezala po okoliških stenah in speljala številne lepe smeri, ki potekajo po naravnih prehodih in še danes navdušujejo generacije plezalcev. Smeri so večinoma primerne tudi za alpiniste začetnike.

Seznam nekaterih klasičnih smeri nad Belim potokom

(podatki so zbrani iz vodnikov Tineta Miheliča in Gina Buscainija)

Krniška špica, 2368 m

Južni greben. R. Crisman, R. Rossi, R. Spanyol, 1925, III, 200 m

Trbiška smer/Via Tarvisio. S. della Mea, D. Vuerich, 1972, V/III, IV, 300 m

Vzhodna rampa in vzhodni greben. G. Meng, G. Svizzero (rampa), 1972, III, 200 m; L. Drexel, F. H. Müller (greben), O. Werta, 1936, IV-/II, III, 160 m

Severni raz Visoke Bele špice je najlepša smer nad dolino Belega potoka. FOTO: LADO MRAKIČ

Velika Lojtrica/Cima Grande della Scala, 2242 m

Južna grapa. M. Botteri, G. Cernuschi, 1935, IV+/III, IV, 280 m

Južni kamin. C. Carratù, G. in U. Cobai, 1959, IV, 250 m

Mala Lojtrica/Cima Piccola della Scala, 2099 m

Smer Piemontese-Ive. T. Piemontese, R. Ive, 1970, IV/III, 250 m

Smer Bulfoni-D'Eredità. M. Bulfoni, G. D'Eredità, 1959, IV+/III, 250 m

Pan di Zuccherò, 1984 m

Smer Bulfon-Perissutti. L. Bulfon, A. Perissutti, 1954, V+/V, 150 m

Lepa glava/Vetta Bella, 2049 m

Srednja rampa. H. Klug, 1916, III+/II, 250 m

Vzhodna rampa. J. Klauer, H. Stagl, 1915, III-/II, 250 m

Južni kamin. H. Klug, H. Stagl, 1916, IV-/III, 150 m

Visoka polica/Cima delle Cengie, 2002 m

Jugozahodna grapa. H. Klug, G. Renker, 1916, III/II, 150 m

JZ stena Stolpa/Torre. C. Carratù, A. Perissutti, 1962, V+/IV+, 100 m

Direttissima. Prvi plezalci neznani, V/IV, 200 m

Desna direttissima. T. Mihelič, J. Rupar 1975, IV+, 200 m

Visoka Bela špica/Cima Alta di Riobianco, 2257 m

Severni raz, klasična varianta. H. Klug, H. Stagl, 1916, III+/II, III, 200 m

Severni raz, integralna smer. F. Krobath s tovariši, IV/III, 280 m

Tine in Bele vode

V dolino Belega potoka je bil neskončno zaljubljen moj dobri prijatelj **Tine Mihelič** (1941–2004), odlični alpinist, gorniški publicist in tenkočuten planinski estetik. Še preden sem začel resneje zahajati v Zahodne Julijce, mi je nešteto krat pripovedoval o neki čudoviti dolini, ki jo je dosledno imenoval Bele vode. Z veseljem je obujal spomine na številne plezalne dogodivščine, na nepozabne »žurke« v koči Brunner, na neverjetno čvrsto skalo v stenah nad dolino. Za interno rabo je napisal tudi plezalni vodniček »Bele vode«, majhen fotokopiran tipkopis s skicami smeri. Seveda sem z njim tudi prvič obiskal to dolino, potem sva še nekajkrat skupaj obiskala gore nad njo. Med drugim sva se povzpela na Krniško špico, Malo Lojtrico, kasneje sva preplezala tudi čudoviti severni raz Visoke Bele špice. Tudi zadnja skupna tura pred njegovim prezgodnjim odhodom je bil vzpon na Visoko polico: ves dan sva se smejala in zbijala šale, niti pomisliti ne bi mogel, da sva bila takrat zadnjič skupaj v gorah.

Izhodišče

Glavno izhodišče za ture nad dolino Belega potoka je veliko parkirišče pred mostom čez potok Canale della Trincea v Jezerski dolini/Val Rio del Lago, malo južneje od Rabeljskega jezera. Do tam se lahko pripeljemo po cesti od Trbiža skozi Mrzlo vodo/Riofreddo in Rabelj/Cave del Predil (16 km). Z jugozahodnega dela Slovenije bomo najhitreje prišli v Jezersko dolino skozi Bovec, Log pod Mangartom in čez prelaz Predel do Rabeljskega jezera, nato pa ob njem do izhodišča. Edino za turo št. 3 je izhodišče v Rablju.

Bivaka Gorizia poljubljajo prvi sončni žarki.

FOTO: SEBASTJAN REVEN

Škratova hišica: koča Guido Brunner

FOTO: GORAZD GORIŠEK

Planinske postojanke

Koča Guido Brunner, 1432 m, je v zasilno zavetišče preurejena stara lovska koča saškega kralja. Nahaja se na slikoviti jasi sredi doline Belega potoka, dobro uro hoda iz Jezerske doline. Koča je bila že velikokrat zapisana propadu, a jo vedno znova nekako obnovijo. Pri zadnji obnovitvi leta 2010 so postavili nove stene in streho zavetišča. Ne nudi pa kaj dosti več kot streho nad glavo. Nima nekega posebnega uporabnega pomena, zelo lepo pa je ob njej posedeti, poslušati šumenje bližnjega potoka in zadovoljno počivati.

Bivak CAI Gorizia, 1950 m, sta pravzaprav dva kovinska bivaka, ki stojita v zatrepu doline Belega potoka pod Visoko Belo špico. Bivaka sta priljubljena izhodišče za plezalne ture, saj se oddaljenost do bližnjih sten meri v minutah. V vsakem bivaku je po devet ležišč. Voda – deževnica, se zbira v rezervoarju, v bližini pa vsaj v prvi polovici sezone teče tudi potoček. Dostop iz Jezerske doline, 2.45 ure.

Saški kralj Friderik Avgust III. v dolini Belega potoka

Kralj **Friedrich August III. Johann Ludwig Karl Gustav Gregor Philipp** (1865, Dresden–1932, Sybyllenort) je bil od 1904 do 1918 zadnji kralj Kraljevine Saške. Bil je sin kralja Georga Saškega in portugalske infantinje Marie Anne. Leta 1891 se je poročil s princeso Luiso iz Toskane in imel z njo šest otrok, ko pa je bila noseča s sedmim, ga je decembra 1902 zapustila. Naslednje leto je bil zakon razveljavljen.

Friderik Avgust je leta 1877 vstopil v saško vojsko. Zaradi visokega rodu je hitro napredoval: leta 1898 je že dosegel čin generalpolkovnika in postal poveljnik 1. kraljevske saške divizije, štiri leta kasneje pa je že poveljeval 1. kraljevskemu korpusu. Leta 1912 je napredoval v čin feldmaršala.

Kralj je bil navdušen gornik, ki je redno zahajal v Alpe in opravil številne vzpone predvsem v Dolomitih in Visokih Turah. Leta 1908 se je znašel v Trbižu in se hipoma navdušil nad lepoto Zahodnih Julijcev, posebno nad dolino Belega potoka. Včlanil se je tudi v beljaško sekcijo DÖAV (Deutscher-Österreichischer Alpenverein). Po njem so poimenovali kočo in pot v skupini Sassolunga v Dolomitih, skalni stolp na Saškem, njegovo kočo v dolini Belega potoka pa so leta 1936 obnovili in poimenovali Rifugio Guido Brunner. Zelo zanimiva vezna pot med njo in kočo Corsi, po južnih obronkih skupine Visoke Bele špice, se še danes imenuje po saškem kralju Frideriku Avgustu.

Koča Guido Corsi, 1874 m, telefon 0039 042 868 113, mobilni telefon 0039 339 17 07 50, je edina oskrbovana planinska postojanka v bližini doline Belega potoka. Ena najpomembnejših koč v Zahodnih Julijcih stoji na razglednem skalnem pragu pod južnim ostenjem Viševe skupine. Upravlja jo Società Alpina delle Giulie (SAG) iz Trsta in je odprta od 1. 6. do 30. 9., v oktobru pa ob koncih tedna, če je lepo vreme. Koča je prikupna zidana in lesena stavba, z značilnim lesenim balkonom v prvem nadstropju. Ima šestdeset ležišč in prav toliko sedežev v dveh povezanih gostinskih prostorih. Zimska soba s šestimi ležišči se nahaja v leseni kočici tik ob glavnem poslopju. Koča je izhodišče za številne ture v skupini Viša in v zgornjem delu doline Belega potoka. Dostop iz Jezerske doline ali z Nevejskega sedla, 3 ure.

Neobičajna podoba Lepe glave – prepadna zahodna stena FOTO: GORAŽD GORIŠEK

Vodniki

Tine Mihelič: Julijske Alpe. PZS, 2009.

Andrej Mašera: Zahodne Julijske Alpe. Sidarta, 1998.

Gino Buscaini: Alpi Giulie italiane e slovene. CAI-TCI, 2000.

Zemljevida

Alpi Giulie Orientali Tarvisiano. 019 Tabacco, 1 : 25.000; Julijske Alpe. Sidarta, 1 : 50.000; Julijske Alpe. PZS, 1 : 50.000.

Pot saškega kralja je
ena najslikovitejših poti
v Zahodnih Julijcih.

FOTO: VLADIMIR HABJAN

Opisi

1

Po dolini Belega potoka

Skozi dolino pelje označena pot št. 625, ki nas pripelje do Krniške škrbine/Forcella del Vallone, 2180 m. Pot je v zgornjem delu precej strma, a tehnično nezahtevna. Na njej lahko tudi manj izurjeni gorniki uživajo v čudovitem svetu Belega potoka in začutijo njegovo neubranljivo privlačnost.

Zahtevnost: Nezahtevna označena pot, s sestopom mimo kočice Corsi zahtevna označena pot.

Nadmorska višina: 2180 m

Višina izhodišča: 989 m

Višinska razlika: 1191 m

Izhodišče: Manjše parkirišče v Jezerski dolini pri izteku Belega potoka in veliko parkirišče 200 m dalje, pred mostom čez potok Canale della Trincea, sta od Rablja oddaljeni 5 km po cesti, ki pelje na Nevejsko sedlo. WGS84:46,409749,13,535886.

Časi: Izhodišče–koča Brunner 1.15 ure

Kočica Brunner–bivak Gorizia 1.30 ure

Bivak Gorizia–Krniška škrbina 0.45 ure

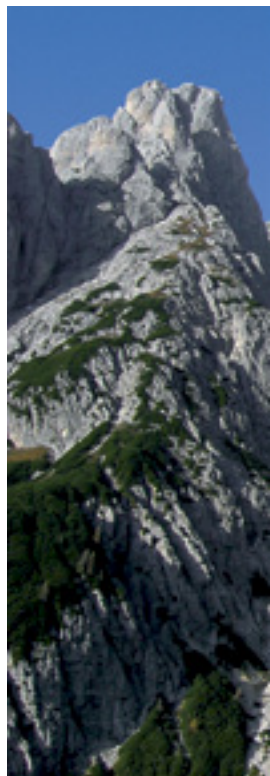
Vzpon 3. 30 ure

Sestop 2.30 ure

Skupaj 6 ur

Sezona: Od konca junija do sredine oktobra.

Opis: Pri mostu čez Beli potok (smerne table) se napotimo navzgor po široki poti, ki se zmerno dviga ob levem bregu potoka. Le-ta bučno spremlja naš vzpon s številnimi večjimi in manjšimi slapovi, ki se čez bele skale zlivajo v temnozeleno tolmino. Kmalu se pot dvigne više nad strugo v listnat gozd, iz katerega se tu in tam odprejo pogledi na navpično južno steno Visoke police. Po tri četrt ure hoje pridemo zopet do potoka in ga prekoračimo na desni breg. Lepa mulatjera se potem dvigne mimo dobrega studenca skozi goščo do kočice Brunner. Nad njo gremo še krajši čas po gozdu, potem pa zopet prečkamo strugo potoka (zadnja voda!). Prišli smo nad gozdno mejo, svet se odpre in pred nami se prikaže klasična podoba gora nad Belim potokom. Vzpenjamo se skozi rušje in čez ozke jezike gruščja v smeri Škrbine Belega potoka/Forca di Riobianco, 1860 m, ki je ostro zarezana med Rogljičem/Pan di Zuccheru, 1984 m, in Lepo glavo/Vetta Bella, 2049 m. Na višini 1550 metrov pridemo do razpotja: naravnost

navzgor na škrbino je speljana pot »Carlo Puppis«, ki se potem spusti v dolino Mrzle vode/Valle di Riofreddo, naša pa zavije levo v smeri strmega pobočja, ki je poraslo z ruševjem in travo. Desno se dvigajo stene Male Lojtrice, levo pa čedalje bolj privlači pogled elegantna podoba Visoke Bele špice, ki se z navpičnimi stenami in ostrimi razi pne v nebo. Vzpon čez strmo pobočje je kar naporen, kljub temu da je pot široka in udobno shojena. Tik ob vznožju sten Male Lojtrice pridemo kmalu na rob zagruščene krnice, ki tvori zatrep doline. Označbe na skalah nas v nekaj minutah pripeljejo do bivakov Gorizia. Toda nismo še na vrhu doline! Do Krniške škrbine nas čaka še tri četrt ure dokaj neprijetnega vzpona po široki zagruščeni grapi. Tu uhajajo pogledi na Krniško špico, ki ima značilen videz prave dolomitske gore. Na ozki Krniški škrbini je dosežena najvišja točka našega pohoda po dolini Belega potoka.

Sestop: Sestopimo lahko po poti vzpona. Bolj priporočljivo pa je sestopiti na drugo stran škrbine do kočice Corsi, do katere pridemo v dobre pol ure. Od nje se spustimo v dolino po poti št. 629, ki poteka po jugozahodnih pobočjih Visoke Bele špice. Pot je strma in ponekod nekoliko zahtevna, saj v zgornjem delu preči nekaj globokih, drobljivih grap. V spodnjem delu, na pobočjih Cime Pesce, 1343 m, se preobrazi v udobno mulatjero, ki vijuga skozi gozd in nas kmalu pripelje do parkirišča ob izteku potoka Canale della Trincea. Od kočice Corsi lahko sestopimo tudi po nezahtevni poti čez Viško planino/Malga Grantagar, vendar nas pripelje v dolino precej daleč od izhodišča.

Zgornji del doline Belega potoka. Z leve: Visoka Bela špica, Male špice, Krniška špica in Mala Lojtrica. Rdeča pika na robu zatrep doline je bivač Gorizia. FOTO: MATEVŽ VUČER

2

Pot saškega kralja/ Sentiero del Re di Sassonia

Od vznožja skupine Visoke Bele špice se proti Jezerski dolini spuščajo številne grape, po katerih spomladi in v zgodnjem poletju hrumijo razpenjeni hudourniki z obilo vode. Med grapami prepadajo strme, delno skalnate, delno poraščene vesine, ki v nižjih predelih prehajajo v gozdnata pobočja z macesni in smrekami. Ves predel je izredno samotni in težko prehodni. Saški kralj Friderik Avgust III. je dal čez ta pobočja zgraditi prečno lovsko pot, ki kočo Brunner povezuje s kočo Corsi pod Višem. Danes je pot dobro markirana in na izpostavljenih mestih zavarovana, vendar tura po njej vseeno diši po majhni pustolovščini. Zaradi razdiralnega delovanja vode nismo namreč nikoli gotovi, v kakšnem stanju bo pot v številnih grapah, ki jih preči. Pripravljeni moramo biti tudi na možna neljuba presenečenja, tudi na preudaren umik. S tem opozorilom pa ne mislim odvracati od obiska – nasprotno! Pot je izjemno slikovita in zanimiva, vsekakor vredna obiska.

Zahtevnost: Zelo zahtevna označena pot. Svet, po katerem je pot speljana, je pogosto izpostavljen hudim naravnim silam (padajoče kamenje, hudourniki, plazovi), zato je bila že nekajkrat popravljena in na novo nadelana. Zadnje popravilo je bilo leta 2010, ko so napeli nove jeklenice, postavili dva lesena mostička in namestili lesene stopničke. Preudaren gornik pa se bo pred turo pozanimal, v kakšnem trenutnem stanju so varovalne naprave. Svetujem samovarovalno opremo za ferate in obvezno čelado.

Nadmorska višina: 1432 m

Višina izhodišča: 989 m

Višinska razlika: 443 m

Izhodišče: Manjše parkirišče v Jezerski dolini pri izteku Belega potoka in veliko parkirišče 200 m dalje, pred mostom čez potok Canale della Trincea, sta od Rablja oddaljeni 5 km po cesti, ki pelje na Nevejsko sedlo. WGS84:46,409749,13,535886.

Časi: Izhodišče–koča Brunner 1.15 ure

Koča Brunner–stik s potjo št. 650 2 uri

Sestop 0.45 ure

Skupaj 4 ure

Sezona: Od konca maja do prvega snega jeseni.

Opis: Po poti št. 625 se v uri in četrt povzpne do kočice Brunner (glej turo št. 1). Tu se začne Pot saškega kralja (št. 629, tabla), ki se usmeri vodoravno v bukov gozd. Ko pridemo iz gozda na odprta pobočja, se začne steza rahlo spuščati in preči dve grapi. Prehod čez drugo je že nekoliko izpostavljen, zato je zavarovan z jeklenico. Pot se naprej vije skozi ruševje, mimo posameznih macesnov do izpostavljene, z jeklenico zavarovane police, nad katero se bočijo ogromni trebušasti previsi. Nad globokim prepadom nas pot pripelje

na razgleden travnat pomol, kjer se odpre širen razgled čez Jezersko dolino na Kaninsko pogorje in nazaj na Visoko polico nad Belim potokom. S pomola zavije steza odločno desno proti zahodu in se vije tik nad gozdno mejo do globoke grape. Na njenem dnu po lesenem mostičku in s pomočjo jeklenice prekoračimo ozko in prepadno razpoko. Pot se začne dvigati do roba velike grape, ki je od daleč videti težko prehodna, vendar jo prečimo brez posebnih težav. Po ozki stezici se nato po strmem gozdnatem pobočju v ključih povzpne na razgledni rob naslednje grape, ki je levi (vzhodni) krak potoka Canale della Trincea. Vanjo sestopimo po skobah in ob jeklenici, iz grape pa se povzpne po drobljivem svetu s pomočjo jeklenice in lesenih stopnic. Po gozdnatem rebbru kmalu dosežemo rob drugega kraka potoka. Prehod čez to grapo je bil pred leti zelo siten in nevaren (osebne izkušnje!), ker so bila varovala povsem uničena. Po popravilu poti je prehod še vedno zahteven, vendar zaradi novih jeklenic varen. Najprej se spustimo v dno grape, nato pa po strmi drobljivi steni splezamo do varne steze, ki nas vodoravno v 10 minutah pripelje do stika s potjo št. 650, ki pelje do kočice Corsi.

Sestop: Po poti št. 650 v dobre pol ure sestopimo do parkirišča ob izteku potoka Canale della Trincea.

Nekateri prehodi na Poti saškega kralja terjajo veliko previdnosti. FOTO: VLADIMIR HABJAN

3

Visoka polica/ Cima delle Cengie, 2002 m

Visoka polica je zadnji dvatisočak v vrsti vrhov, ki s severa obdajajo dolino Belega potoka. Je obenem tudi najnižji dvatisočak nad Belim potokom. Na vzhodu se z izrazito škrbino Forcella delle Cengie, 1820 m, povezuje z močno poraščeno in težko prehodno skupino vrhov Vette Scabre. Visoka polica se proti severu s precej visoko steno strmo spušča v dolino Mrzle vode/ Valle di Riofreddo; stena je posebno v spodnjem delu precej »kosmata«, zato ni pritegnila posebne pozornosti alpinistov. Povsem nekaj drugega pa je južna stena, ki se navpično dviga nad stranskimi grapami doline Belega potoka. Odlikuje jo odlična, za Julijce nenavadno trdna skala, zato je med plezalci zelo priljubljena, posebno na začetku sezone, ko je zaradi prisojne lege kmalu kopna.

Na Visoko polico ne pripelje nobena zavarovana pot. Markirana pot št. 656 pripelje iz Rablja na škrbino Forcella delle Cengie in se z nje strmo spusti v dolino Belega potoka. S škrbine se z lahkim plezanjem v tri četrt ure povzpemo na vrh; težave le na enem mestu dosežejo II. težavnostno stopnjo, smer vzpona je vseskozi dobro označena z rdečimi pikami.

Na Visoko polico so se verjetno prvi povzpeli domači lovci in pastirji, prvi dokumentirani vzpon pa je opravil leta 1893 A. Gstirner z lovcem Millerjem iz Rablja.

Zahtevnost: Plezalna smer II/I, 180 m. Ves čas vzorno markirano, vendar nezavarovano. Vstopni žleb je v spodnjem delu precej krušljiv. Primerna je za zelo izurjene gornike. Manj izurjeni naj se vzpona lotijo v spremstvu gorskega vodnika.

Nadmorska višina: 2002 m

Višina izhodišča: 934 m

Višinska razlika: 1068 m

Izhodišče: Rabelj/Cave del Predil v Jezerski dolini/ Val Rio del Lago, 12 km od Trbiža. Za zadnjimi hišami onkraj mostu zavijemo po stranski cesti desno, kjer pri oznakah za pot. št. 656 na primernem mestu parkiramo. WGS84:46,43937,13,567684.

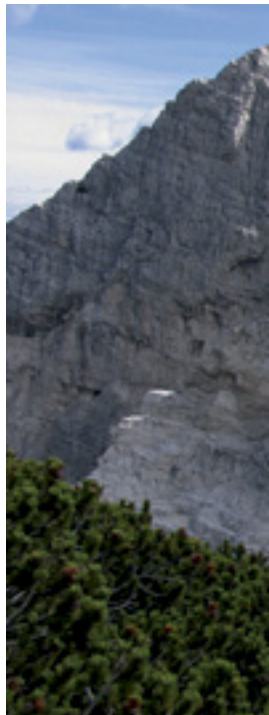
Časi: Izhodišče–Forcella delle Cengie 2.30 ure
Forcella delle Cengie–Cima delle Cengie 0.45 ure

Vzpon 3.15 ure

Sestop 2.30 ure

Skupaj 6 ur

Sezona: Od konca junija do konca oktobra.

Opis: Po širokem kolovozu se usmerimo proti jugu čez smučišče, nato pa čez prodišče in po udobni mulatjeri v bukov gozd. Mimo klopce in čez prodišče pridemo v bolj odprt travnat svet, delno poraščen z ruševjem. Pot se spremeni v ozko stezico, ki nas pripelje na razgleden pomol nad grapo Canale della Malga. Tu se znajdemo v divjem visokogorskem svetu, na desni se dvigajo strme stene Visoke police, na levi pa vidimo Vette Scabre, divji labirint strmega skalovja, trav in ruševja. S pomola zavije lepa mulatjera desno v grapo, malo više pa v loku zviije proti levi in vstopi v strmo grapo, ki se spušča s škrbine Forcella delle Cengie. Teren postane bolj robot in težje prehodan. Po skrotju in strmih travah v okljukih dosežemo škrbino. Do tu se lahko povzpne tudi po markirani in v zadnjem delu z jeklenicami zavarovani poti od kočice Brunner v dolini Belega potoka. Ker pa je ta pot prav neusmiljeno strma in robata, tega pristopa ne morem priporočiti.

Puščica z napisom »Cima delle Cengie, II. grado« na skali nas usmeri na desno v strm, drobljiv žleb, po katerem hitro pridobivamo višino (I). Tik pod vrhom žleba je kake 3 metre visok skalni skok z odličnimi stopi in oprijemi ter čvrsto skalo (II, ključno mesto). Ko ga preplezamo, se znajdemo v strmem svetu, poraščenem z ruševjem. Plezamo desno navzgor, nato prečimo daleč v levo (ruševje poskrbi za odlična oprijemala) do vršnega roba vzhodnega grebena. Poplezavanje po razglednem grebenu do vrha je prav prijetno, vmes pa moramo premagati tudi kakšen lažji skok (I–II).

Sestop: Sestopimo po poti vzpona.

Visoka polica je edini vrh, ki se vidi od vznožja doline Belega potoka. FOTO: MIRAN HLADNIK

4

Lepa glava/Vetta Bella, 2049 m

Lepa glava je najlažje dostopen vrh nad dolino Belega potoka in edini, na katerega pripelje označena pot. Gora se pne nad osrednjim delom doline in jo lahko najlepše opazujemo, če se dvignemo malo nad kočo Brunner. Njena bleščeča bela južna stena s tremi značilnimi poševnimi gredinami ima prijazen videz in je priljubljena med plezalci. Prvi so bili na vrhu verjetno divji lovci, prvi turistični vzpon pa je opravil A. Gstirner z lovcem Millerjem leta 1893.

Markirana pot se začne pri koči Brunner in se strmo dviga levo od grape med Lepo glavo in sosednjo Visoko polico/Cima delle Cengie, 2002 m. Označena je le z rdečimi pikami in ni vrisana na nobenem zemljevidu.

Zahtevnost: Zahtevna označena pot. Pri vzponu ne bomo srečali kakih posebnih težav, kljub temu pa to ni sprehod. Pot je večinoma strma in robata, na enem mestu tudi rahlo izpostavljena, ponekod si moramo malo pomagati tudi z rokami. V megli moramo biti zelo pozorni na markacije, sicer lahko zaidemo v težave.

Nadmorska višina: 2049 m

Višina izhodišča: 989 m

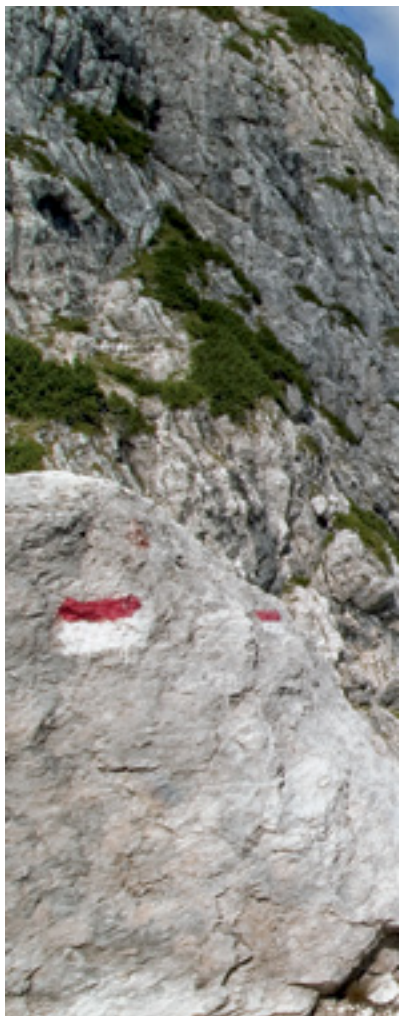
Višinska razlika: 1060 m

Izhodišče: Manjše parkirišče v Jezerski dolini pri izteku Belega potoka in veliko parkirišče 200 m dalje, pred mostom čez potok Canale della Trincea, sta od Rablja oddaljeni 5 km po cesti, ki pelje na Nevejsko sedlo. WGS84:46,409749,13,535886.

Časi: Izhodišče–koča Brunner 1.15 ure
Koča Brunner–Lepa glava 2 uri
Vzpon 3.15 ure
Sestop 2.15 ure
Skupaj 5.30–6 ur

Sezona: Od začetka junija (včasih tudi od konca maja) do prvega snega v jeseni.

Opis: Po poti skozi spodnji del doline Belega potoka se v uri in četrt povzpne do kočice Brunner (glej turo št. 1). Od kočice se napotimo po široki stezi navzdol do potoka. Ko ga prekoračimo, opazimo na skalah prve rdeče pike, ki nas bodo zanesljivo spremljale do vrha. V začetku

se pot zmerno strmo dviga skozi gosto grmovje in ruševje ter se v loku izogne velikemu zemeljskemu podoru. Nad njim se naporno vzpenjamo po strmem, krušljivem svetu do roba grape med Lepo glavo in Visoko polico. Hoja po ozkem in drobljivem robu je na samem začetku nekoliko izpostavljena, vendar se pobočje kmalu razširi, hkrati pa postane zelo strmo. Ob napornem vzponu nas spremlja lep pogled v navpično steno Visoke police, v kateri pogosto opazimo plezalce. Po skalnem žlebu, kjer si pomagamo tudi z rokami, se povzpne do vznožja dveh nizkih stolpov v grebenu – Ometti della Vetta Bella, pod katerima se pot usmeri v levo. Ozka stezica se dviga po travnatem pobočju, nato skozi rušje do travnate gredine, ki pripelje na rob stene visoko nad Škrbino Belega potoka/Forca di Riobianco. Po lahko prehodnem skalovju se v nekaj minutah povzpne do ozkega in izpostavljenega vrha.

Sestop: Sestopimo po poti vzpona.

Lepa glava s poti po dolini Belega potoka FOTO: SABASTJAN REVEN

5

Rogljíč/Pan di Zuccherò, 1984 m

Rogljíč je drzno oblikovan skalni stožec med Malo Lojtrico, 2099 m, na zahodni in Lepo glavo, 2049, na vzhodni strani. Slednjo loči od njega izrazita Škrbina Belega potoka/Forca di Riobianco, 1860 m, ki je prehod med dolinama Belega potoka in Mrzle vode/Valle di Riofreddo. Označena zavarovana pot »Carlo Puppis« povezuje čez škrbino obe dolini. Na severni strani (iz doline Mrzle vode) je to zanimiva, srednje zahtevna ferata, ki preči severno steno Lepe glave po široki, nagnjeni gredini. Na južni strani (nad Belim potokom) pa gre pot na škrbino po strmi, zagruščeni grapi. Ta vzpon gotovo ni nekaj najlepšega, kar lahko ponudijo Julijci svojim občudovalcem.

Prvi vzpon na Rogljíč je šele leta 1916 opravil J. Klauer, že leto kasneje pa sta se pozimi nanj povzpela E. Renker in H. Klug. Gora premore nekaj lepih plezalnih smeri, vendar je silno redko obiskana, verjetno zaradi precej slabe skale, ki je nad Belim potokom bolj izjema kot pravilo.

Zahtevnost: Plezalna smer II. Vzpon na Rogljíč ni pretirano zahteven, tudi orientacija je enostavna. Plezalske težave ne presežejo II. težavnostne stopnje, vendar je skala zelo krušljiva in vzpon zahteva skrajno previdnost. Pri sestopu spusta po vrvi najverjetneje ne bomo potrebovali, neizurjeni naj se ture lotijo v spremstvu gorskega vodnika.

Nadmorska višina: 1984 m

Višina izhodišča: 989 m

Višinska razlika: 995 m

Izhodišče: Manjše parkirišče v Jezerski dolini pri izteku Belega potoka in veliko parkirišče 200 m dalje, pred mostom čez potok Canale della Trincea, sta od Rablja oddaljeni 5 km po cesti, ki pelje na Nevejsko sedlo. WGS84:46,409749,13,535886.

Časi: Izhodišče–koča Brunner 1.15 ure

Koča Brunner–Pan di Zuccherò 2 uri

Vzpon 3.15 ure

Sestop 2.30 ure

Skupaj 5.45–6 ur

Sezona: Od julija do konca oktobra.

Opis: Po poti št. 625 do razpotja, kjer se od glavne poti odcepi pot »Carlo Puppis«, ki čez škrbino Forca di Riobianco pelje v dolino Mrzle vode (glej turo št. 1). Zavijemo po slednji in se začnemo vzpenjati proti škrbini. Ko pot doseže vzhodno južne stene Rogljíča, jo na travnati uravnavi zapustimo in se usmerimo levo do začetka izrazite gredine, ki poševno prereže steno. Vzpon po zagruščeni in z rušjem porasli gredini ni posebno zahteven; po njej splezamo do majhne rame v zahodnem grebenu gore. Z rame po razločni polici prečimo kakih 20 m v severno steno, nato pa naravnost navzgor, 30 m po strmi, krušljivi steni (II, ključno mesto) do ozke, zagruščene škrbinice v zahodnem grebenu. Sledimo grebenu in v prijetnem plezanju (I–II) kmalu dosežemo vrh.

Sestop: Sestopimo po poti vzpona.

Rogljč z vrhom v obliki glave neandertalca FOTO: GORAZD GORIŠEK

6

Mala Lojtrica/ Cima Piccola della Scala, 2099 m

Mala Lojtrica je strma, prepadna gora, ki se dviga med Veliko Lojtrico/Cima Grande della Scala, 2242 m, na zahodu in Rogljičem/Pan di Zucchero, 1984 m, na vzhodu. Na prvi pogled ne naredi posebnega vtisa, saj jo je težko izluščiti iz celotne stenske zapore, ki tvori severno stran doline Belega potoka, ko pa splezamo na njen vrh, ugotovimo, da gre za pravi dolomitski »campanile«! Tako oster in izpostavljen je, da mu v Julijcih težko najdemo enakega. Južna stena Male Lojtrice je večino leta kopna, zato je zelo priljubljena med plezalci, ki so jim vseč smeri srednje težavnosti. Prvopristopniki so bili leta 1917 H. Klug, E. in G. Renker in H. Stagl med prečanjem grebenov Male in Velike Lojtrice. Po njihovi smeri gre tudi običajni pristop na goro.

Zahtevnost: Plezalna smer II/I, 280 m. Pri vzponu težave postopno naraščajo in tik pod vrhom dosežejo II. težavnostno stopnjo. Strmega, brezpotnega sveta, kjer je marsikje treba tudi poplezati, je kar precej, zato je tura zelo zahtevna. Neizurjeni gorniki vzpon varno opravijo v spremstvu gorskega vodnika. Posebnih težav z orientacijo ni, je pa precejšnja nevarnost západnega kamena. Turo je najbolje opraviti v jesenskem času, ob milih zimah tudi spomladi, ker sneg na pobočjih kmalu skopni, v visokem poletju pa so te strmine hudo vroče.

Nadmorska višina: 2099 m

Višina izhodišča: 989 m

Višinska razlika: 1110 m

Izhodišče: Manjše parkirišče v Jezerski dolini pri izteku Belega potoka in veliko parkirišče 200 m dalje, pred mostom čez potok Canale della Trincea, sta od Rablja oddaljeni 5 km po cesti, ki pelje na Nevejsko sedlo. WGS84:46,409749,13,535886.

Časi: Izhodišče–koča Brunner 1.15 ure

Koča Brunner–vstop v steno 1.15 ure

Vstop v steno–Mala Lojtrica 1.30 ure

Vzpon 4 ure

Sestop 3 ure

Skupaj 7 ur

Sezona: Od srede junija do konca oktobra.

Opis: Po poti št. 625 se povzpemo po dolini Belega potoka do kraja, kjer se pot skoraj popolnoma približa vznožju južne stene Male Lojtrice (glej turo št. 1). Tu markirano pot zapustimo in se napotimo v smeri nezgrešljive gredine, ki se poševno dviga desno v steno. Gredina se strmo vzpenja in je delno porasla s travo in ruševjem. Na njej najdemo shojeno stezico, zato je vzpon prijazen in lahek. Gredini sledimo daleč mimo prvega roba, nato mimo izteka globokega kamina vse do drugega, zelo izrazitega pomola. Onstran njega se gredina izteče v travnato in skrotasto pobočje. Takoj za robom jo uberemo

navzgor, in če smo pozorni, na travnatem svetu sledimo drobni stezici. Vzpenjamo se čez vzhodne strmine, kjer sledimo neizrazitemu žlebu, ki ga prekinja nekaj strmejših pragov. Plezanje preko njih ni preveč težko, saj je skala polna dobrih oprimkov (I). Više gori spet prevladajo trave, pobočje pa se vboči v nekakšno korito, ki se izteče na sedlo med travnatim predvrhom na desni in ostrim skalnatim grebenom, ki pelje proti vrhu na levi. Čez sedlo zdrkne pogled v globine Mrzle vode in pokažejo se veljaki osrednje Viševe skupine. S sedla se vzpnemo levo kakih 40 m čez neprijetno skrotje do vznožja vršnih skal. Do špice imamo še 20 m strmega plezanja, kjer nas čakata najtežje mesto in vrhunec ture. Zadnji vzpon opravimo po naravnih prehodih; čez steno pelje nekakšna poklina, ki je usmerjena rahlo proti desni. Odličnih, pravih »dolomitskih« oprimkov je vse polno, kot da bi plezali po »lojtrici«. Kljub znatni strmini plezanje ne presega II. težavnostne stopnje. Gora je prepadna na vse strani, vrh pa tako ošiljen, da imaš komaj kam sestiti.

Sestop: Sestopimo po poti vzpona.

Mala Lojtrica je eldorado za plezalce. Vrh je desna špica. FOTO: GORAZD GORIŠEK

7

Krniška špica/ Cima del Vallone, 2368 m

Krniška špica je najvišji vrh nad dolino Belega potoka in ena najlepših gora v Zahodnih Julijcih. Z vseh strani je videti kot težko dostopen dolomitski vrh, ki se dviga nad tremi dolinami:

Belim potokom, Mrzlo vodo in prostranimi dolci pod južnim ostenjem Viševe skupine. Za Krniško špico so značilne strme stene, vitki razzi in ozki grebeni s številnimi ošiljenimi stolpi. Gora je zelo čislana med alpinisti; posebno njen severni raz, ki se navpično pne nad zatrepom Mrzle vode, je ena najodličnejših smeri V. težavnostne stopnje v Julijskih Alpah.

Na Krniško špico se je prvi povzpел lovec Miller iz Mrzle vode/Riofreddo leta 1876, prvi turistični vzpon pa so opravili J. Kugy, A. Bois de Chesne in A. Komac avgusta 1890. Danes poteka običajni pristop v območju globoke grape, ki poševno prereže zahodno ostenje.

Zahtevnost: Plezalna smer II/I, 220 m. Primerna je za zelo izurjene gornike. Manj izurjeni naj se vzpona lotijo v spremstvu gorskega vodnika.

Nadmorska višina: 2368 m

Višina izhodišča: 989 m

Višinska razlika: 1379 m

Izhodišče: Manjše parkirišče v Jezerski dolini pri izteku Belega potoka in veliko parkirišče 200 m dalje, pred mostom čez potok Canale della Trincea, sta od Rablja oddaljeni 5 km po cesti, ki pelje na Nevejsko sedlo. WGS84:46,409749,13,535886.

Časi: Izhodišče–bivak Gorizia 2.45 ure
Bivak Gorizia–vstop v steno 1 ura
Vstop v steno–Krniška špica 1.30 ure
Vzpon 5.15 ure
Sestop 3.30–4 ure
Skupaj 8.30–9 ur

Sezona: Od julija do začetka oktobra.

Opis: Po poti št. 625 se po dolini Belega potoka povzpemo mimo kočice Brunner in bivakov Gorizia na Krniško škrbino/Forcella del Vallone, 2180 m (glej turo št. 1). Onstran nje sestopimo kakih 50 m v smeri kočice Corsi, kjer na melišču zagledamo ozko stezico, ki se odcepi desno in je označena z rdečimi pikami. Ta nas v kratkem pripelje do vznožja ozke in strme grape, kjer je vstop v steno. S plezanjem začnemo po rebri, ki z leve omejuje grapo. Vzpon je strm, vendar je stena dobro razčlenjena in prekinjena s številnimi policami, ki omogočajo zanesljivo varovanje. Ko priplezamo do vznožja navpičnega rumenkastega stolpa, zavijemo desno v dno grape, ki je tu že položnejša in zagruščena. Po grapi se vzpenjamo skoraj do njenega konca v ozki grebenski škrbini. Malo pod njo nas možiči usmerijo desno na vodoravno izpostavljeno polico, po kateri obidem oster raz. Takoj za njim splezamo naravnost navzgor čez dva skoraj navpična pragova z odličnimi oprimki (II, ključno mesto) do plitvega žleba, kjer se strmina nekoliko unese. Po žlebu potem v kratkem dosežemo prostoren vrh, ki ga tvorijo široki ploščati balvani. Kot nalašč za počitek po napornem vzponu.

Sestop: Sestopimo po poti vzpona. Do izhodišča se lahko vrnemo po dolini Belega potoka ali pa mimo kočice Corsi.

Krniška špica s Poti stoletnice FOTO: SEBASTJAN REVEN

8

Pot stoletnice/ Sentiero del Centenario

Nad zatrepom doline Belega potoka je med Krniško škrbino/Forcella del Vallone in Zgornjo škrbino Belega potoka/Forcella Alta di Riobianco razpet nazobčan greben Malih Belih špic/Cime Piccole di Riobianco, 2206 m. Po njem so leta 1983 ob stoletnici goriške podružnice CAI (Club Alpino Italiano) speljali zelo privlačno in ne pretežko ferato. Delno poteka skozi utrdbе iz prve svetovne vojne in se odlikuje s širnimi razgledi na okoliške gore. Sama ferata je sorazmerno kratka, vendar so dostopi dokaj dolgi in naporni.

Zahtevnost: Zelo zahtevna označena pot, PP 2. Zelo zanimiva, razgibana in dobro zavarovana ferata. Dostopi so dolgi, zato moramo biti dobro telesno pripravljene. Potreben je samovarovalni komplet za ferate, v predoru je svetilka nujna! V zgodnjem poletju lahko v grapah pod Krniško škrbino in Zgornjo škrbino Belega potoka naletimo na snežišča (cepin!).

Nadmorska višina: 2206 m

Višina izhodišča: 989 m

Višinska razlika: 1217 m

Izhodišče: Manjše parkirišče v Jezerski dolini pri izteku Belega potoka in veliko parkirišče 200 m dalje, pred mostom čez potok Canale della Trincea, sta od Rablja oddaljeni 5 km po cesti, ki pelje na Nevejsko sedlo. WGS84:46,409749,13,535886.

Časi: Izhodišče–Krniška škrbina 3.15 ure

Krniška škrbina–Zgornja škrbina Belega potoka 1.30 ure

Sestop 2.15 ure

Skupaj 7 ur

V predoru iz 1. svetovne vojne FOTO: GORAZD GORIŠEK

Sezona: Od julija do začetka oktobra.

Opis: Do Krniške škrbine se povzpne po poti št. 625, ki gre po dolini Belega potoka mimo kočice Brunner in bivakov Gorizia (glej turo št. 1). Do tu lahko v eni uri pridemo tudi od kočice Corsi. Začetek plezalne poti je prav na škrbini, s katere po zagruščeni polici v nekaj korakih prispemo do vhoda umetno izkopenega vojaškega rova v steni Rabeljske Krniške špice/ Cima delle Forcelle, 2239 m. Pot zavije v predor, kjer je temno kot v rogu, zato brez svetilke ne naredimo koraka. Po rovu se vzpenjamo tudi po lesenih stopnicah in lestvah. Čez čas zagledamo dnevno svetlobo, ki vdira skozi strelno lino. Rov nato v loku zavije na južno stran gore. Kmalu smo na planem, na grebenu pri prvih jeklenicah. Začne se slikovito prečenje, malo gor, malo dol, okoli izrazitega grebenskega stolpa do globoke škrbine, v katero sestopimo po 12-metrski železni lestvi. Iz škrbine se dvignemo na travnata pobočja do strme skalne stopnje, ki je odlično zavarovana in jo zlahka preplezamo. Nato sestopimo na majhno škrbino, poraslo s travo, svet pa postaja vse bolj skrotast in zagruščen. Po njem v kratkem dosežemo Zgornjo škrbino Belega potoka/Forcella Alta di Riobianco, 2150 m, tik pod stenami Visoke Bele špice.

Sestop: Po zagruščeni grapi v 20 minutah sestopimo do bivaka Gorizia in nato po dolini Belega potoka do izhodišča.

Lestev na Poti stoletnice FOTO: SEBASTJAN REVEN

9

Visoka Bela špica/ Cima Alta di Riobianco, 2257 m

Najžlahtnejši cilj v gorah nad Belim potokom je Visoka Bela špica, prekrasni, drzno oblikovani stolp, ki se z navpičnimi stenami dviga nad zgornjim koncem doline. To lovoriko si lahko priborimo le z zahtevnim plezanjem, saj lahkega pristopa ta gora pač nima. V 19. stoletju so bili okoliški domačini prepričani, da je vrh nepristopen. Celo Wurmb, prvopristopnik Jalovca, ni uspel z rabeljskimi vodniki splezati na Visoko Belo špico, čeprav je večkrat poskusil. Šele neugnani Andrej Komac je s prirojeno intuicijo trentarskega stezosledca in plezalsko nadarjenostjo že pri prvem poskusu našel pravo pot. Drugega avgusta leta 1886 sta z J. Kugyjem splezala na vrh po smeri z Zgornje škrbine Belega potoka/Forcella Alta di Riobianco, 2150 m, ki še danes velja za običajni pristop. Gre za kratko in zelo mikavno plezanje v odlični skali.

Zahtevnost: Plezalna smer III–/II, 80 m. Plezalski del vzpona je kratek, vendar strm, z odlično skalo. Pri sestopu je vrh žleba nameščeno sidrišče, ki omogoči varen spust po vrvi. Tudi skozi spodnji del žleba se najenostavneje spustimo na ta način. Primerna je za zelo izurjene gornike. Manj izurjeni naj se vzpona lotijo v spremstvu gorskega vodnika.

Nadmorska višina: 2257 m

Višina izhodišča: 989 m

Višinska razlika: 1268 m

Izhodišče: Manjše parkirišče v Jezerski dolini pri izteku Belega potoka in veliko parkirišče 200 m dalje, pred mostom čez potok Canale della Trincea, sta od Rablja oddaljeni 5 km po cesti, ki pelje na Nevejsko sedlo. WGS84:46,409749,13,535886.

Časi: Izhodišče–bivak Gorizia

2.45 ure

Bivak Gorizia–Visoka Bela špica

1.45 ure

Vzpon 4.30 ure

Sestop 3 ure

Skupaj 7.30 ure

Sezona: Od julija do začetka oktobra.

Opis: Do bivakov Gorizia pridemo po poti št. 625, ki gre po dolini Belega potoka mimo koč Brunner (glej turo št. 1). Od tam se po široki zagruščeni grapi naporno povzpne po označeni poti na Zgornjo škrbino Belega potoka (v zgornjem delu grape se vzpenjamo pod stenami na desni). S škrbine smo v nekaj korakih v skalah: po stopničasti polici prečimo v levo do majhne uravnave ob vznožju strmega žleba oz. kamina. Po njem bo šla naša nadaljnja pot. Čez razčlenjeno stenico splezamo do prečne počni in po njej okoli izpostavljenega roba do široke police (II). Malo više se žleb postavi skoraj navpično in najprej moramo premagati 6 m visok prag z redkimi, a odličnimi oprimki (III-, ključno mesto). Sledi še nekoliko lažji skok, nato pa se strmina žleba postopno unese. V uživaškem plezanju (II) dosežemo zagruščeno travnato ramo v južnem pobočju gore, od tam pa nas ozka stezica v kratkem pripelje na razgledni vrh.

Sestop: Sestopimo po poti vzpona.

